

**SZANOWNY GIMNAZJALISTO ZANIM WYBIERZESZ SZKOŁĘ PONADGIMNAZJALNĄ
WARTO ZAPOZNAĆ SIĘ ZE ZMIANAMI, JAKIE W OSTATNICH LATACH ZASZŁY
W SYSTEMIE KSZTAŁCENIA.**

ZMIANY W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM

Uczeń, który chce zdobyć zawód już po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej ma do wyboru dwa typy szkół: technikum oraz zasadniczą szkołę zawodową. Kończąc czteroletnie technikum uzyska wykształcenie średnie, a kończąc trzyletnią ZSZ uzyska wykształcenie zasadnicze zawodowe z możliwością jego uzupełnienia w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych (od razu od drugiej klasy tego liceum).

Największą zmianą w kształceniu zawodowym będzie **podział każdego zawodu na kwalifikacje** oznaczone odpowiednio porządkowymi symbolami: K1, K2, K3. Zdobyć każdej z nich będzie potwierdzane odrębnie w ramach egzaminów zewnętrznych. Dzięki temu możliwe będzie szybsze przekwalifikowanie się lub zdobycie nowych uprawnień zawodowych.

Po wprowadzeniu zmian każdy zawód będzie opisany za pomocą oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych pozwalających na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych. W zależności od zawodu będą to jedna (zawody nauczane głównie w ZSZ), częściej dwie lub nawet trzy kwalifikacje (dominują zawody nauczane w technikum) (www.men.gov.pl). W obrębie pokrewnych zawodów wymagane są często te same kwalifikacje, co oznacza, że **uczeń, który zdobędzie w trakcie nauki szkolnej kilka pokrewnych kwalifikacji będzie mógł wykonywać więcej niż jeden zawód.**

Abyś mógł lepiej to zrozumieć zapoznaj się z poniższym przykładem:

Przykład:

Zawody: elektromechanik i elektryk. Elektromechanik to zawód wymagający opanowania jednej kwalifikacji: montażu i konserwacji maszyn i urządzeń elektrycznych (K1). Z kolei elektryk to zawód dwukwalifikacyjny: pierwsza to montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych (K1), druga to montaż i konserwacja instalacji elektrycznych (K2). Wspólny dla obu zawodów obszar wiedzy i umiejętności to kwalifikacja nr 1. Uczeń, który potwierdzi na egzaminie trzy ww. kwalifikacje, będzie w pełni przygotowany do wykonywania dwóch zawodów.

Uwzględniając Polską Klasyfikację Działalności (PKD) wyodrębniono następujące obszary kształcenia:

1. Administracyjno-usługowy (A),
2. Budowlany (B),
3. Elektryczno-elektroniczny (E),
4. Mechaniczny i górniczo-hutniczy (M),
5. Rolniczo-leśny z ochroną środowiska (R),
6. Turystyczno-gastronomiczny (T),
7. Medyczno-społeczny (Z),
8. Artystyczny (S).

(www.men.gov.pl)

Aby potwierdzić zdobycie każdej kolejnej kwalifikacji uczeń będzie musiał zdać **egzamin**, co oznacza, że w trakcie nauki ponadgimnazjalnej każdego czeka nie jeden egzamin, ale tyle, ile kwalifikacji potrzeba do wykonywania danego zawodu. Od września przez pojęcie **egzamin zawodowy będziemy rozumieć egzamin z zakresu jednej kwalifikacji**.

Egzaminy będą przeprowadzane w ciągu całego roku szkolnego, co umożliwi częściowe potwierdzanie kwalifikacji w toku nauki szkolnej (jedyne zastrzeżenie dotyczy uczniów techników – do egzaminu potwierdzającego ostatnią kwalifikację w zawodzie powinni oni przystąpić nie później niż do końca lutego w ostatnim roku nauki). Egzaminy będą organizowane przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, natomiast przeprowadzane będą w szkołach, placówkach i u pracodawców.

Uzyskanie świadectwa o nabyciu kwalifikacji to pierwszy krok do uzyskania dyplomu potwierdzającego posiadanie uprawnień do wykonywania danego zawodu. Dyplom otrzyma osoba, która:

1) posiada wymagany dla danego zawodu poziom wykształcenia – wykształcenie zasadnicze zawodowe lub średnie (wynika to stąd, że technika, szkoły zawodowe kształcą w innych zawodach);

2) zdała egzaminy ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.

Po ukończeniu szkoły absolwenci będą mogli uzyskać dodatkowe uprawnienia biorąc udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych prowadzonych w formach pozaszkolnych – zdobycie nowych uprawnień będzie możliwe w czasie o wiele krótszym niż w toku obecnego kształcenia w szkole.

Reforma podstawy programowej zakłada powiązanie kształcenia w gimnazjum z kształceniem ponadgimnazjalnym. Edukacja w szkołach zawodowych zamknie rozpoczęty w gimnazjum cykl kształcenia ogólnego. Po wprowadzeniu reformy zasadnicza szkoła zawodowa będzie prowadziła tylko **trzyletni cykl kształcenia**, a uczniowie opanują przedmioty ogólnokształcące niemal w takim samym zakresie jak ich rówieśnicy uczęszczający do liceów ogólnokształcących i techników. Odrębne będą jedynie wymagania dla języka polskiego, języka obcego i matematyki. Absolwent szkoły zawodowej będzie mógł rozpocząć naukę w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych od razu od drugiej klasy liceum (www.bibliotekako.pl).

ZMIANY W KSZTAŁCENIU OGÓLNYM

Podstawowym założeniem reformy jest **zapewnienie spójności programowej na etapie kształcenia w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej**. Uczniowie nie będą już powtarzać tych samych treści programowych w kolejnych szkołach. W zreformowanej szkole uczniowie będą mieli więcej czasu na opanowanie klasycznego kanonu wiedzy – jego realizacja zostanie rozciągnięta na trzy lata gimnazjum i część czasu nauki w każdej szkole ponadgimnazjalnej.

Po dokończeniu rozpoczętego w gimnazjum podstawowego kursu takich przedmiotów jak biologia, chemia, fizyka, informatyka, historia, wiedza o społeczeństwie i geografia, każdy uczeń liceum wybierze od 2 do 4 przedmiotów, których będzie się uczył w zakresie rozszerzonym w znacznie większej niż obecnie liczbie godzin. Co najmniej jednym z nich powinna być: historia, geografia, biologia, chemia lub fizyka. Nie oznacza to jednak, że

straci kontakt z innymi dziedzinami wiedzy – uczeń, który nie wybierze zajęć rozszerzonych z geografii, biologii, fizyki czy chemii, będzie obowiązkowo uczęszczał na przedmiot przyroda, który wyposaży go w podstawową wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych. I odwrotnie – uczeń, który nie zdecyduje się na rozszerzoną historię, uzupełni swą wiedzę z zakresu nauk humanistycznych na obowiązkowych lekcjach z historii i społeczeństwa.

Możliwości wyboru ścieżki edukacyjnej przez ucznia: przyrodniczo-matematycznej lub humanistycznej – będzie, zatem towarzyszył obowiązek uzupełnienia ogólnego wykształcenia o wiedzę z zakresu przedmiotów nierealizowanych na poziomie rozszerzonym.

Na IV etapie edukacyjnym pojawią się też nowe przedmioty: zamiast technologii informacyjnej – informatyka, w miejsce przysposobienia obronnego – edukacja dla bezpieczeństwa.

W zreformowanym liceum i technikum wszystkie przedmioty (za wyjątkiem uzupełniających) będą dzieliły się na:

- Nauczane tylko w zakresie podstawowym: wiedza o kulturze, podstawy przedsiębiorczości, wychowanie fizyczne i edukacja dla bezpieczeństwa, wychowanie do życia w rodzinie, etyka;
- Nauczane w zakresie podstawowym i rozszerzonym: język polski, języki obce nowożytnie, język mniejszości narodowej lub etnicznej, język regionalny, matematyka, historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka, informatyka;
- Nauczane tylko w zakresie rozszerzonym: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, filozofia;
- Przedmioty uzupełniające: historia i społeczeństwo, przyroda, zajęcia artystyczne, ekonomia w praktyce.

(www.men.gov.pl)

Uczniowie technikum będą się uczyć dwóch przedmiotów ogólnokształcących w zakresie rozszerzonym – będą to przedmioty treściowo zbieżne z wybranym zawodem.

Źródło: Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu.

Zebrała: Joanna Baranowska